

Was Moshe Justified in Killing the Egyptian? – Guided Study

For a detailed analysis of this topic, see: [http://alhatorah.org/Moshe's Killing of the Egyptian](http://alhatorah.org/Moshe's_Killing_of_the_Egyptian)

The Story - Shemot 2:11-14

(יא) וַיְהִי בַּיָּמִים הֵהֵם וַיִּגְדֹּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מַכֵּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו. (יב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּדֹּף אֶת הַמִּצְרַיִם וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחֹל. (יג) וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשְּׁנִי וַהֲגִיחַ שְׁנֵי אַנְשִׁים עִבְרִים נֹצְרִים וַיֹּאמֶר לְרִשָּׁע לְמָה תִּכֶּה רֵעִי. (יד) וַיֹּאמֶר מִי שְׂמֶךָ לְאִישׁ שׂר וְשׂוֹפֵט עָלֵינוּ הֲלִהְרַגְנִי אַתָּה אָמַר כְּאִשֶּׁר הִרְגִית אֶת הַמִּצְרַיִם וַיֵּרָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אָכֵן נֹדַע הַדָּבָר.

Many praise Moshe's actions in the above passage, viewing him as championing the cause of justice. Others, though, condemn him for an overly harsh response or for taking the law into his own hands. With whom do you agree? Was Moshe right or wrong in killing the Egyptian? Why?

Other Questions to Think About:

- 1) "וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרַיִם מַכֵּה אִישׁ עִבְרִי" – What was the Egyptian doing to the Hebrew? What are the possible meanings of the word "מַכֵּה"? Did his actions deserve a punishment of death?
- 2) "וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ" – Why is Moshe looking around? Does this suggest that he is attempting to hide his actions from outside observers? Does he feel guilty for what he is about to do or is there some other way of explaining his search for bystanders?
- 3) "וַיִּדֹּף אֶת הַמִּצְרַיִם" – What meaning does the root "הכה" have in this verse? Is it the same as in verse 11? In both cases do those who strike do so with intent to kill?
- 4) "וַיֵּצֵא אֶל אָחִיו" – What motivated Moshe to stand up for the Hebrew? Was he identifying with his brethren or simply standing up against injustice? Did he even know that he was an Israelite?

For a variety of approaches to these questions, see the next page.

Commentaries

As you learn the following sources, see how each commentator answers the questions above. What is their overall evaluation of Moshe? What are the advantages and disadvantages of each approach?

Approach #1 - Justified

Perhaps the most prevalent approach amongst commentators is to justify and even praise Moshe's conduct. On what grounds do each of the following do so?

Sources #1-2 - Saving a Life

<u>הכתב והקבלה שמות ב:יא-יב</u>	<u>הכורם שמות ב:יא</u>
מצאנו לשון הכאה סתם גם על הכאה שיש בה מיתה, כמו לבלתי הכות אותו דתרגומו למקטל יתי, ויך את הפלשתי... אשר יכה את רעהו... והרבה כמוהם אשר יורו על הכאת מיתה אף בלי התלוות עמו מלת נפש או לפי חרב... ושפיר אמרו (ברבה פ' זו) המצרי היה מבקש להרגו, אמר משה וודאי זה חייב מיתה כמ"ש ומכה אדם יומת, ע"כ.	מכה – ההכאה הנאמרה כאן הוא כמו ויך את המצרי (בפסוק הסמוך) והיתה כדי להמית... ואם לא בא משה המית המצרי את העברי ע"י ההכאה המתעדת והיא כדי להמית, לכן הכהו משה עד למות לפי שהבא להרוג השכם להרגו.

What defense does HaKorem (Hertz Homberg) offer for Moshe? What prooftexts does HaKetav VeHaKabbalah bring to support this position?

Given Moshe's intervention to save a life, what verse in the story is somewhat difficult for this approach? How might these commentators explain it?

Sources # 3-4 – Deserving of Death

<u>תנחומא שמות ט'</u>
וירא איש מצרי מכה איש עברי מי היה איש מצרי אביו של מגדף שנאמר (ו' כ"ד) והוא בן איש מצרי מכה איש עברי בעלה של שלומית בת דברי כיצד היה אותו נוגש עשוי על ק"כ אנשים והיה מוציא אותן למלאכתן לקריאת הגבר ומתוך שהיה רגיל להוציאן היה נכנס ויוצא לבתיהן ראה לשלומית בת דברי שהיתה יפת תואר שלימה מכל מום נתן עיניו בה עמד בשעת קריאת הגבר והוציאו מביתו וחזר אותו מצרי ובא על אשתו והיא סבורה שהיא בעלה חזר בעלה מצא המצרי יוצא מביתו שאל אותה ואמר שמה נגע בך אמרה לו הן וסבורה הייתי שאתה הוא כיון שידע הנוגש שהרגיש בדבר חזר לעבודת פרך והיה מכה אותו ראה משה ברוח הקדש מה עשה באשתו והיאך היה מכהו אמר לא דייך שאת ענית את אשתו אלא אתה מכהו, כעס על המצרי ויפן כה וכה ראה שענה אשתו והיה חוזר ומכה את בעלה, וירא כי אין איש שהוא חייב מיתה ויך את המצרי.

According to the Midrash, who is the Egyptian and why does he deserve death?

Do you think this justifies Moshe's taking the law into his own hands?

See how Shemot Rabbah deals with this issue below:

שמות רבה א'כ"ה-כ"ט

וירא כי אין איש, כי בן מות הוא, ר' יהודה אומר כי אין איש שיקנא להקב"ה ויהרגנו, ר' נחמיה אומר ראה שאין מי שיזכיר עליו את השם ויהרגנו, ורבנן אמרי ראה שאין תוחלת של צדיקים עומדות הימנו ולא מזרעו עד סוף כל הדורות, כיון שראה משה כך נמלך במלאכים ואמר להם חייב זה הריגה, אמרו לו הן הה"ד וירא כי אין איש שילמד עליו זכות...

What possible understandings of the words "וירא כי אין איש" do the two Midrashic sources raise? Do you think the righteousness/ wickedness of the Egyptian's progeny should play a role in Moshe's decision?

Source #5-6 – Law of the Jungle

רב דוד צבי הופמן שמות ב:יב

ויך את המצרי - יהיה זה אי-צדק, אם נדון במעשה זה מנקודת-מבטו של המשפט הרגיל, היבש, ונעורר את השאלה, אם אמנם רשאי היה משה להעניש את המצרי ולהכותו מוות על שום שעינה בן-ישראל... כל כוונתו של משה כאן לא היתה אלא לעמוד לימין אחיו המעונה, וזאת לא יכול היה לעשות אלא על ידי המתת המצרי, שכן מניעה זמנית של מעשה עינוי רק היתה מגרה מצרי בלתי-אנושי זה לכפול את אכזריותו בעתיד. וכלום יש מקום לשאול את פי-המשפט, במקום שכל זכויות האדם נרמסות ברגל-גאוה?

נצי"ב שמות ב:יא-יב

ויפן כה וכה – חפש עצות לקבול על המצרי שהכהו חנם
וירא כי אין איש להגיד לפניו את העול כי כולם עצרת בוגדים ושונאי ישראל.

How do R. Hoffman and the Netziv justify Moshe? Can you think of contemporary examples where one might similarly feel that lawlessness calls for extreme measures?

According to the Netziv, what do the words "וירא כי אין איש" mean?

Do you agree that in a "lawless society", vigilante justice is ok?

Who, though, has the right to determine what constitutes "lawless" and to define a society as such?

2) Approach # 2 - Unintentional

A second approach suggests that Moshe's actions were indeed problematic, but unintentionally so:

R. Saadia Gaon

רס"ג משלי יז:יט

כי המצה פעמים יצא ממנה מה שאינך רוצה, כמו שרצה משה רבנו להכות את האיש המצרי על שהכה את היהודי, והכה ומת, שכך נאמר ויך את המצרי, וכאשר הזהיר אחד משני היהודים שלא יכה חברו השיבו הלהרגני אתה אומר, וישמע פרעה.

According to R. Saadia Gaon, what were Moshe's intentions in hitting the Egyptian?
If Moshe is a "הורג בשוגג", what punishment should be expected? Is this what happens?

3) Approach #3 - Blameworthy

Midrash Petirat Moshe

מדרש פטירת משה

א"ל הקדוש ברוך הוא משה בן מי אתה? א"ל בן עמרם, א"ל ועמרם בן מי הוא א"ל בן יצהר, ויצהר בן מי הוא א"ל בן קהת, וקהת בן מי הוא א"ל בן לוי, א"ל וכולם ממני יצאו א"ל מן אדה"ר, א"ל נשאר מהם שום אדם חי? א"ל כולם מתו, א"ל הקדוש ברוך הוא ואתה רוצה לחיות? א"ל רבש"ע אדה"ר גנב ואכל מה שלא רצית וקנסת עליו מיתה ואני גנבתי כלום לפניך? וכבר כתבת עלי עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא... א"ל הקדוש ברוך הוא כלום אתה גדול מנח ודורו? א"ל כן, נח הבאת עליו ועל דורו מי המבול ונח לא בקש רחמים על דורו ואני אמרתי ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. א"ל כלום אתה גדול מאברהם שנסייתי אותו בעשרה נסיונות? א"ל יצא ממנו ישמעאל שיאבדו בניו את בניך וכו'. א"ל האתה גדול מיצחק? א"ל יצא מחלציו מי שיחריב את ביתך ובניו יהרגו את בניך כהניך ולויך, א"ל הקדוש ברוך הוא כלום אמרתי לך שתהרוג את המצרי? א"ל ואתה הרגת כל בכורי מצרים ואני אמות בשביל מצרי אחד? א"ל הקדוש ברוך הוא ואתה דומה אלי ממית ומחיה? כלום אתה יכול להחיות כמוני?

The above Midrash is set right before Moshe is to die, and presents Moshe pleading with God to let him live. What are Hashem's last words in justifying His decision that Moshe be mortal?